

Sygn. akt X Ga 144/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 23 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu X Wydział Gospodarczy Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Ewa Kaźmierczak

Sędziowie SSO Ryszard Trzebny del. SSR Grażyna Weleda

Protokolant st. sekr. sąd. Mirosława Klimowicz

po rozpoznaniu w dniu 23 kwietnia 2015 r., w P.

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

przeciwko „Pałac w W.” spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w P. z dnia 14 maja 2014 r. sygn. akt X GC 1/14;

1. oddala apelację,
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 90 zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

SSO Ryszard Trzebny SSO Ewa Kaźmierczak SSR Grażyna Weleda

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. żądał w pozwie z 12 kwietnia 2013r. zasądzenia od pozwanego „Pałac w W.” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwoty 18.771,18 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego począwszy od dnia 26 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu podniósł, że strony 6 grudnia 2012 r. zawarły umowę o współpracy gospodarczej w zakresie zaopatrzenia pozwanego przez powoda w produkty naftowe. W umowie strony określiły prawa i obowiązki, terminy dostaw, wysokość cen sprzedaży, sposób i termin płatności, a także wysokość odsetek umownych. Z tytułu zawarcia w dniu 4 stycznia 2013 r. umowy sprzedaży oleju napędowego do celów grzewczych powód wystawił na rzecz pozwanego fakturę VAT nr (...) na kwotę 18.771,18 zł, z terminem płatności do 25 stycznia 2013 r. Pozwany nie zgłaszał zastrzeżeń co do zakupionego towaru, lecz pomimo upływu terminu płatności nie uregulował ceny za zakupiony towar. Powód wezwał pozwanego do zapłaty zadłużenia jednak bezskutecznie.

Powód dwukrotnie ograniczył żądanie pozwu w zakresie należności głównej, z uwagi na uregulowanie przez pozwanego w dniu 18 kwietnia 2013 r. kwoty 3.000 zł oraz w dniu 26 kwietnia 2013 r. kwoty 15.771,00 zł tytułem przedmiotowej faktury VAT.

19 września 2013r. referendarz sądowy wydał w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, uwzględniający żądanie pozwu po dokonaniu w/w ograniczeń powództwa, a w pozostałym zakresie postępowanie umorzono.

Pozwany wniósł sprzeciw od wydanego nakazu zapłaty, w którym zaskarżył nakaz zapłaty w całości, domagając się oddalenia powództwa oraz zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany wskazywał, że 18 kwietnia 2013 r. oraz 26 kwietnia 2013 r. dokonał na rzecz powoda spłaty całego zadłużenia, a powód wyraził zgodę na uregulowanie zadłużenia w późniejszym terminie, tj. po dniu wniesienia pozwu, stąd domaganie się odsetek i kosztów wg pozwanego jest nieuzasadnione.

W odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty powód wskazał, że wnosi o zasądzenie od pozwanego odsetek umownych w wysokości czterokrotności wysokości kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego od kwot:

a) 3.000 zł od dnia 26 stycznia 2013 r. do dnia 18 kwietnia 2013 r.,

b) 15.771,18 zł od dnia 26 stycznia 2013 r. do dnia 26 kwietnia 2013 r. oraz kosztów procesu. Powód zaprzeczył, jakoby udzielił pozwanemu prolongaty w zapłacie należności za zakupiony towar. Prokurent pozwanego J. S. na przełomie stycznia i lutego 2013r. poinformował jedynie ustnie przedstawiciela handlowego powoda E. D. o opóźnieniu płatności. Jednakże wskazany przez pozwanego późniejszy termin płatności nie został dotrzymany. Próby skontaktowania z pozwanym okazały się bezskuteczne, gdyż nie odbierał on telefonów.

Wyrokiem z 14 maja 2014r. Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w P. zasądził od pozwanego na rzecz powoda żądane odsetki umowne jak w odpowiedzi na sprzeciw oraz koszty procesu w wysokości 3.356zł. Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Strony są przedsiębiorcami i 6 grudnia 2012 r. zawarły umowę o współpracy gospodarczej w zakresie zaopatrzenia pozwanego przez powoda w produkty naftowe. W umowie strony określiły prawa i obowiązki, terminy dostaw, wysokość ceny sprzedaży, sposób i termin płatności, a także zastrzegły w przypadku opóźnień w płatności wysokość odsetek maksymalnych w rozumieniu art. 359 § 2¹ k.c. (§ 3 ust. 7 umowy). Umowę zawarto na czas nieokreślony. 4 stycznia 2013 r. pozwany zamówił u powoda 5.000 litrów oleju napędowego (cena za 1.000 litrów = cena PKN + 25 zł netto). Powód dostarczył pozwanemu olej napędowy do celów grzewczych, w związku z czym powód - 4 stycznia 2013 r. - wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 18.771,18 zł, z terminem zapłaty do dnia 25 stycznia 2013 r.

Prokurent pozwanego J. S. na przełomie stycznia/ lutego 2013 r. poinformował ustnie przedstawiciela handlowego powoda E. D. o opóźnieniu płatności. Jednakże wskazany przez pozwanego późniejszy termin płatności nie został dotrzymany. Powód podjął próby skontaktowania z pozwanym jednak nie odbierał on telefonów. Powód - pismem z 23 marca 2013r. - wezwał pozwanego do zapłaty powstałego zadłużenia.

Pozwany 18 kwietnia 2013r. wpłacił powodowi kwotę 3.000 zł, natomiast w dniu 26 kwietnia 2013r. pozwany dokonał wpłaty w wysokości 15.771zł tytułem przedmiotowej faktury VAT.

Sąd ujawnił, że stan faktyczny ustalił na podstawie przywołanych w toku uzasadnienia dokumentów. Sąd uznał bowiem za wiarygodne zebrane w sprawie dokumenty urzędowe i prywatne przypisując im znaczenie jakie wynika z art. 244 i 245 k.p.c. Ich autentyczności oraz prawdziwości zawartych w nich treści nie kwestionowała żadna ze stron, a i Sąd nie znalazł podstaw by czynić to z urzędu. Jeśli zaś chodzi o wiadomości e-mail, dołączone do akt sprawy- uwzględnił je na podstawie art. 309kpc. Stan faktyczny sprawy Sąd poczynił również na podstawie wydruku z rachunku bankowego - potwierdzenia realizacji przelewu (art. 309 k.p.c.).

Postanowieniem z dnia 14 maja 2014 r. Sąd oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka J. S. oraz pozwanego, wobec nie sprecyzowania okoliczności, na jakie osoby te miały być przesłuchane, a także wobec nie zajęcia stanowiska wobec pisma z dnia 31 stycznia 2014 r. Zgodnie z art. 258 k.p.c. strona powołująca się na dowód ze świadków obowiązana jest dokładnie oznaczyć fakty, które mają być zeznaniami poszczególnych świadków stwierdzone i wskazać świadków, tak by wezwanie ich do sądu było możliwe. Dowód z zeznań świadków - z zastrzeżeniem art. 232 zd. 2 k.p.c. - jest bowiem przeprowadzany na wniosek strony. We wniosku tym powinny być zatem dokładnie oznaczone fakty, które mają być stwierdzone zeznaniami świadka (tzw. teza dowodowa). Prawdłowo określona teza dowodowa pozwala bowiem na weryfikację wniosku o dopuszczenie tego dowodu. Zapobiega to przewlekłości postępowania. Strona wnioskująca o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków powinna więc precyzyjnie określić fakty, na których okoliczność każdy z tych świadków ma składać zeznania. Dokładne oznaczenie faktów przez stronę jest niezbędne dla wydania przez sąd postanowienia dowodowego. Fakty powinny być przedstawione przejrzysto i dokładnie, aby umożliwić kontrolę sądowi. Sąd jest przy tym związany tezą dowodową wskazaną przez strony procesu, albowiem jak wskazano na wstępie, zgodnie z zasadą kontrydiktoryjności Sąd nie powołuje dowodów z własnej inicjatywy, nie prowadzi i nie powinien prowadzić z urzędu postępowania dowodowego, albowiem ciężar gromadzenia dowodów spoczywa na stronach procesowych.

Sąd oddalił także wniosek o przesłuchanie powoda, albowiem zgodnie z art. 299 k.p.c. dowód ten ma charakter posiłkowy i może zostać przeprowadzony wtedy, gdy po wyczerpaniu środków dowodowych pozostaną nie wyjaśnione fakty, o istotnym znaczeniu dla rozstrzygnięcia sprawy. Mając na uwadze zgromadzony w sprawie materiał dowodowy oraz stanowiska stron zawarte w pismach procesowych Sąd uznał, że wszelkie okoliczności przedmiotowej sprawy zostały dostatecznie wyjaśnione i nie ma potrzeby przeprowadzenia dowodu z przesłuchania powoda, który zmierzałby jedynie do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy zważył, że niesporny był fakt, że strony łączyła umowa, na podstawie której powód sprzedał pozwanemu towary naftowe. Zgodnie z art. 535 k.c., przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Umowa sprzedaży jest umową dwustronnie zobowiązującą, tzn. taką, gdzie obowiązek świadczenia ciąży na obu stronach, a zarazem wzajemną, tzn. taką, gdzie świadczenie jednej ze stron ma być odpowiednikiem świadczenia drugiej (art. 487 § 2 k.c.).

Pozwany podniósł w sprzeciwie od nakazu zapłaty, iż powód odroczył termin zapłaty przedmiotowej faktury VAT, ustalony przez strony pierwotnie na dzień 25 stycznia 2013 r., ale okoliczności tej nie wykazał, a obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne. W myśl zatem ogólnych zasad na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia okoliczności uzasadniających jego roszczenie, natomiast na pozwanym obowiązek udowodnienia okoliczności uzasadniających jego wniosek o oddalenie powództwa.

W niniejszej sprawie powód wykazał, że spełnił swoje świadczenie na rzecz pozwanego, a pozwany okoliczności tej nie zaprzeczył.

Zgodnie z art. 455 k.c. jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Na podstawie art. 457 k.c. termin spełnienia świadczenia oznaczony przez czynność prawną poczytuje się w razie wątpliwości za zastrzeżony na korzyść dłużnika.

Z treści faktury VAT zaoferowanej przez powoda wynika wprost, że strony oznaczyły termin spełnienia zobowiązania pozwanego polegającego na zapłacie kwoty 18.771,18 zł na dzień 25 stycznia 2013 r.

Pozwany, wbrew podnoszonym zarzutom, w żaden sposób nie udowodnił, aby umowa stron w tym zakresie była inna (termin zapłaty był inny niż wskazany w fakturze VAT) ani też, by strony po powstaniu zobowiązania odroczyły

obowiązek zapłaty w czasie. Powód wskazał, że rzeczywiście prokurent pozwanego J. S. na przełomie stycznia i lutego 2013 r. poinformował jedynie ustnie przedstawiciela handlowego powoda E. D. opóźnieniu płatności. Jednakże zadeklarowany przez pozwanego późniejszy termin płatności nie został dotrzymany. Powód podjął próby skontaktowania z pozwanym jednak nie odbierał on telefonów. Przedstawione wyżej okoliczności Sąd uznał za przyznane, wobec nie wypowiedzenia się co do nich przez pozwanego (art. 230kpc). Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w pkt 1 wyroku zgodnie z art. 359 § 2¹ k.c. W treści zawartej umowy strony zastrzegły, iż w przypadku opóźnień w płatności powodowi należą się odsetki maksymalne w rozumieniu art. 359 § 2¹ k.c. (§ 3 ust. 7 umowy), zgodnie z którym maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne). Pozwany nie kwestionował daty początkowej naliczania odsetek od należności głównej wskazanej w pozwie. O kosztach procesu orzeczono w pkt 2 wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania. Pozwany przegrał spór w całości, a zatem zobowiązany jest zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty procesu w kwocie 3.356 zł, na które składają się: opłata sądowa od pozwu w kwocie 939 zł, wynagrodzenie pełnomocnika procesowego będącego radcą prawnym w kwocie 2.400 zł oraz opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Z wyrokiem tym nie zgodził się pozwany i złożył apelację zaskarżając wyrok w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego pozwanego zgodnie z obowiązującymi przepisami, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, jak też zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania odwoławczego zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym kosztów zastępstwa procesowego pozwanego w postępowaniu odwoławczym według norm przepisanych. Wyrokowi zarzucał naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść wydanego orzeczenia tj.: art. 258 kpc poprzez przyjęcie przez Sąd I instancji, że strona pozwana nie sprecyzowała okoliczności, na które miał zostać powołany świadek J. S., co było sprzeczne z treścią sprzeciwu od nakazu zapłaty, w którym strona pozwana podała, iż świadek ten miał zeznawać na okoliczność dokonanych przez pozwanego na rzecz powoda wpłat oraz przedłużenia przez strony terminu spłaty zobowiązania, w konsekwencji takie uznanie przez Sąd doprowadziło do oddalenia tego wniosku dowodowego i wydania wyroku zasądającego, art. 207 § 3 kpc poprzez przyjęcie przez Sąd I instancji, iż strona pozwana nie ustosunkowała się do treści pisma powoda z 31 stycznia 2014r., podczas gdy pozwany złożył wniosek w trybie art. 207 § 3 kpc o wyrażenie przez Sąd zgody na złożenie przez pozwanego odpowiedzi na to pismo powoda i tej zgody nie otrzymał, co miało wpływ na treść wydanego wyroku, gdyż Sąd uznał, iż pozwany nie zajął stanowiska wobec twierdzeń powoda, art. 299 kpc poprzez oddalenie przez Sąd wniosku o przesłuchanie pozwanego, co miało wpływ na treść wydanego wyroku, gdyż nie wszystkie okoliczności sprawy zostały wyjaśnione, tj. okoliczność, czy strony dokonały prolongaty spłaty zadłużenia.

. Z tych względów wg pozwanego zasądzenie odsetek oraz kosztów procesu pozostawało niesłuszne, w szczególności, iż jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego pozwany spłacał zadłużenie w późniejszych terminach.

W odpowiedzi na apelację powód żądał jej oddalenia i zasądzenia wywołanych apelacją kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd zważył, co następuje:

Apelacja nie była uzasadniona i dlatego podlegała oddaleniu. Sąd Rejonowy ustalił stan faktyczny prawidłowo; nie stwierdzono naruszenia reguł procedowania zarzucanych w apelacji. Tu orzekający sąd dokonane w sprawie ustalenia faktyczne w pełnym zakresie podziela i traktuje jak własne. Także dokonana ocena prawna ograniczonego w toku sporu żądania nie budzi zastrzeżeń. Nieważności postępowania, z urzędu kwestię tę badając, nie stwierdzono.

Nie można wbrew przekonaniu apelującego stwierdzić i ocenić, że Sąd I instancji naruszył art. 258kpc i art. 299kpc w sposób opisany w apelacji, jako że po oddaleniu wniosku o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadka S. oraz stron nie złożono zastrzeżenia do protokołu rozprawy w trybie art. 162kpc, a tylko wówczas możliwe byłoby

skuteczne zarzucanie w apelacji, że postanowienie takie jest niezasadne. Skoro nie złożono takowego zastrzeżenia - utracono bezpowrotnie prawo powoływania się na ewentualne uchybienia w tym względzie w apelacji. Okoliczność, że pełnomocnik pozwanego zignorował rozprawę 14 maja 2014r., na której Sąd Rejonowy wydał w/w postanowienia dowodowe, a o której pełnomocnik pozwanego został prawidłowo zawiadomiony i mimo to się nie stawił, nie zmienia powyższej oceny, skoro w apelacji nie przedstawiono żadnego usprawiedliwienia w nie złożeniu stosownego zastrzeżenia. W związku z tym uznać należało, że słusznie Sąd Rejonowy oddalił powyższe wnioski i doszedł do przekonania odnośnie nie wykazania przez pozwanego faktów przezeń twierdzonych, którym powód przeczył.

Zarzut naruszenia art. 207§3kpc w sposób opisywany w apelacji także nie był uzasadniony, bowiem mimo złożenia wniosku o zezwolenie na złożenie pisma i jego nie rozpoznania – pozwany nie został pozbawiony możliwości ustosunkowania się do pisma i stanowiska powoda – na wyznaczonej dla rozpoznania sprawy rozprawie, na którą pełnomocnik pozwanego bez żadnego usprawiedliwienia się nie stawił.

W związku z powyższym apelację oddalono zgodnie z art. 385kpc. O kosztach orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik, uwzględniając wartość przedmiotu zaskarżenia i złożone przez pełnomocników stron wnioski.

SSO Ryszard Trzebny SSO Ewa Kaźmierczak SSR(del.) Grażyna Weleda